

حلیة المتقین

مؤلف

مَرْحُومُ زَمَّهُ مُحَمَّدْ بَاقِرْ مُجْلِسِيْ (قَدِيسُ سَرَّهُ)

به انضمام

مکالمات شنیده رباره هرون و بید با علمای مخالفین

تیف

شیخ ابوالفتوح راز مکنی (قدس سرمه)

چاپ تفییس

با تصویب، اعراب گذاری و آدرس آیات و روایات، فصل بندی، مرست، طالب معنی

واژه‌های دشوار

سرشناسه: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی ۱۰۷۲ - ۱۱۱۱ ق.

عنوان قراردادی: حلیة المتقین (مقالات حسنه، فارسي

عنوان نام پدیدآور: حلیة المتقین (تألیف محمد باقر مجلسی، به انتظام مقالمات حسنه درباره هزار رشید
با علمای مخالفین چاپ نفیس با تصحیح، اعراب گناری و آدرس آیات و روایات... تالیف ابوالفتوح رازی مکی.

مشخصات شش: قیمت: اسماء الزهراء، ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ص ۴۸۰ - ۴ دیال

ISBN: 978-600-6856-55-1

یادداشت: کتابنامه

موضوع: اخلاق شیعه

موضوع: احادیث الخلاقي

..... احادیث شععه - قرن ۱۱

موضوع: در تجاهات

..... دفعاتیها و ردیهها

..... شانزده: در تجاهات

..... شکرها: در تجاهات

..... رده: در تجاهات

..... شناسنامه: در تجاهات



قم، خیابان سعدی، کو ۱۸۰، بلاک ۶۴

تلفن: ۰۹۱۲۵۵۲۹۳۴۳ - ۰۲۵-۲۷۷۲۲۹۰۳ همراه: ۰۹۱۲۵۵۲۹۳۴۳

نام کتاب: حلیة المتقین (به همراه مقالمات حسنی، معنی و ازههای دشوار)

مؤلف: درمه محمد مجلسی و مجلسی ره

ناشر: اسماء الزهراء(س)

تیراز: نسخه ۵۰۰

چاپ: نوع

نوبت و تاریخ چاپ: اول / ۱۳۹۶

شابک: ۱-۶۸۵۶-۵۵-۱ ۹۷۸-۶۸۵۶-۵۵-۱

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

» باب اول: در بیان آداب جامه و کفش پوشیدن

- ۱۳ فصل اول: در فضیلت تحمل و زینت کردن
- ۱۵ فصل دوم: در بیان جامه‌هایی که حرام است پوشیدن آنها
- ۱۶ فصل سوم: در پوشیدن پنجه و کتان و پشم
- ۱۷ فصل چهارم: در بیان رنگ‌هایی که در جامه سنت یا مکروه است
- ۱۹ فصل پنجم: در بیان از آداب جامه پوشیدن
- ۱۹ فصل ششم: در پوشیدن لباسی که مخصوص زنان یا کافران باشد
- ۲۰ فصل هفتم: در بیان آداب بمام سنت
- ۲۱ فصل هشتم: در بیان آداب و ریه‌ها پوشیدن
- ۲۱ فصل نهم: در آداب نویسه و پوشیدن
- ۲۳ فصل دهم: در سایر آداب جامه پوشیدن کنند
- ۲۴ فصل یازدهم: در رنگ نعلین و نورز، کله و چگونگی آنها
- ۲۵ فصل دوازدهم: در آداب پوشیدن غلام، سوره و کفش

» باب دوم: در آداب حلی و زیور پوشیدن مردان و زنان و سرممه کشیدن و...

- ۲۷ فصل اول: در فضیلت انگشت به دست کردن و آداب آن
- ۲۸ فصل دوم: در بیان آنچه انگشت از آن سازند
- ۲۹ فصل سوم: در فضیلت عقیق
- ۳۱ فصل چهارم: در فضیلت یاقوت و زبرجد و زمرد
- ۳۲ فصل پنجم: در فضیلت فیروزه و جزع یمانی
- ۳۲ فصل ششم: در فضیلت دُر تجف و بلور و حديد صيني و سایر نگير
- ۳۳ فصل هفتم: در بیان آنچه سزاوار است که در نگین نقش کنند
- ۳۸ فصل هشتم: در زیور طلا و نقره پوشیدن و به زنان و اطفال پوشانیدن
- ۴۰ فصل نهم: در آداب سرممه کشیدن
- ۴۱ فصل دهم: در آداب نظر به آبیته کردن
- ۴۱ فصل یازدهم: در فضیلت خضاب کردن مردان و زنان
- ۴۳ فصل دوازدهم: در کیفیت خضاب و احکام آن

» باب سوم: در آداب خوردن و آشامیدن

- ۴۵ فصل اول: در بیان ظرف‌هایی که در خوردن و آشامیدن و سایر...

۴۷	فصل دوم: در تجویز خوردن طعام‌های لذیذ و مذمت حرص و افراط در آن
۴۹	فصل سوم: در بیان بعضی از آداب و اوقات طعام خوردن
۵۲	فصل چهارم: در سایر آداب طعام خوردن
۵۸	فصل پنجم: در بیان دعای وقت طعام خوردن
۶۰	فصل ششم: در آداب بعد از طعام
۶۲	فصل هفتم: در فضیلت نان و سویق و گوشت و روغن و سایر آنچه از...
۷۱	دل هشتم: در فواید سبزی‌ها و میوه‌ها و سایر مأکولات
۸۰	قصاصهم: در فضیلت ضیافت مؤمنان و آداب آن
۸۳	فصل دهم: در فضیلت خلال و آداب آن
۸۴	فصل یازدهم: در فضیلت آب و انواع آن
۸۶	فصل دوازدهم: در آداب آب خوردن

﴿ باب چهارم: در مسائل تزویج و آداب مجامعت و معاشرت زنان و... ﴾

۸۹	فصل اول: در فضیلت تزویج زن و اهلی از رهبانیت
۹۱	فصل دوم: در اصلیت زنان و صفات پیشندیده و تاپیشندیده ایشان
۹۳	فصل سوم: در آداب نکاح اینه آن
۹۴	فصل چهارم: در بیان آداب زفاف و مناسعه
۱۰۰	فصل پنجم: در آداب نمان و دعای شنب و وقت مقابله زنان
۱۰۲	فصل ششم: در بیان حق زن و شوهر بر یکدیگر احکام ایشان
۱۰۵	فصل هفتم: در بیان دعاهای طلب فرزند و فضیلت آن
۱۰۹	فصل هشتم: در احکام ایام حمل و آداب روز و آدت و نام نهادن طفل
۱۱۳	فصل نهم: در عقیقه کردن و سرتاشیدين و آداب هر یک
۱۱۶	فصل دهم: در ختنه کردن پسران و دختران و سوراخ کردن آتش ایشان آداب هر یک
۱۱۸	فصل یازدهم: در آداب شیردادن و تربیت کردن فرزندان و رعایت ایشان
۱۲۳	فصل دوازدهم: در بیان حق پدر و مادر بر فرزند و وجوب رعایت حرمت ایشان

﴿ باب پنجم: در بیان آداب مسوک کردن و شانه کردن و ناخن و شانه سرفت و... ﴾

۱۲۱	فصل اول: در بیان فضیلت مسوک کردن
۱۲۹	فصل دوم: در فضیلت سر تراشیدن و آداب آن
۱۳۰	فصل سوم: در آداب موی سر نگاه داشتن
۱۳۱	فصل چهارم: در فضیلت شارب گرفتن
۱۳۱	فصل پنجم: در آداب ریش بلند کردن
۱۳۲	فصل ششم: در بیان فضیلت موی سفید و حکم کدن آن
۱۳۳	فصل هفتم: در کدن موی بینی و بازی کردن با ریش
۱۳۴	فصل هشتم: در فضیلت ناخن گرفتن

- فصل نهم: در بیان آداب و اوقات ناخن کردن
 فصل دهم: در دفن کردن مو و ناخن و سایر چیزهای که دفن باید کرد
 فصل یازدهم: در فضیلت شانه کردن موی سر و ریش
 فصل دوازدهم: در آداب و اوقات شانه کردن و انواع شانه‌ها

» باب ششم: در آداب بوی خوش کردن و گل بوییدن و روغن مالیدن

- فصل اول: در بیان سبب پیدا شدن بوهای خوش در زمین
 فصل دوم: در فضیلت بوی خوش و آداب آن
 فصل سوم: در کراحت رد کردن بوی خوش
 فصل چهارم: در فضیلت مشک و عنبر و زعفران
 فصل پنجم: در جیلت غالیه
 فصل ششم: در فضیلت آداب روغن بر بدن مالیدن
 فصل هفتم: در روغن نفشه
 فصل هشتم: در ملیدن نفنگ «با» در روغن زنبق
 فصل نهم: در قواید سایر روغن‌ها
 فصل دهم: در فضیلت بخور و اتوه، آداب آن
 فصل یازدهم: در بیان فضیلت لاب و سرخ انواع کل‌ها
 فصل دوازدهم: در آداب گل بوییدن

» باب هفتم: در آداب حمام رفتن و سرم بدن شستن دارو کشیدن و...

- فصل اول: در فضیلت حمام
 فصل دوم: در آداب داخل شدن و بیرون آمدن و دعاهای باید خواند
 فصل سوم: در بیان آنچه در حمام نباید کرد و آنچه تجویز شده است
 فصل چهارم: در فضیلت شستن سر و بدن و دفع بوهای بدأر خود کردن
 فصل پنجم: در فضیلت شستن سر با سدر و خطمی
 فصل ششم: در فضیلت دارو کشیدن
 فصل هفتم: در ازاله کردن موی زیر بغل
 فصل هشتم: در غایت زمانی که نوره را تأخیر توان کرد
 فصل نهم: در دعاهای وقت نوره کشیدن
 فصل دهم: در اوقات نوره کشیدن و سایر آداب آن
 فصل یازدهم: در فضیلت حنا مالیدن بعد از نوره
 فصل دوازدهم: در آداب غسل جمعه و سایر اغسال

» باب هشتم: در آداب خواب رفتن و بیدار شدن و بیت الخلا رفتن

- فصل اول: در بیان اوقات خواب

- ۱۶۴ فصل دوم: در وضو ساختن پیش از خواب
 ۱۶۵ فصل سوم: در مکان خوابیدن و آداب پیش از خوابیدن
 ۱۶۶ فصل چهارم: در سایر آداب خوابیدن
 ۱۶۷ فصل پنجم: در آداب و ادعیه‌ای که پیش از خواب باید خوانده شود
 ۱۷۰ فصل ششم: در دفع ترسیدن در خواب، و خواب پریشان دیدن و محظمن شدن
 ۱۷۲ فصل هفتم: در دعاهای برای دفع بیداری و برای بیدار شدن در آخر شب
 ۱۷۲ فصل هشتم: در بیان نماز و دعا برای خواب‌های نیک دیدن و آداب بیدار شدن
 ۱۷۴ فصل نهم: در سبب خواب راست و دروغ و تعبیر خواب
 ۱۸۱ فصل دهم: در آداب بیداری و مذمت خواب بسیار
 ۱۸۳ فصل یازدهم: در آداب بیت‌الخلا
 ۱۸۵ فصل دوازدهم: در بیداری‌حوال و اوضاع و مکان‌هایی که نهی از آنها وارد شده است

□

« باب نهم: در آداب حبخت کردن و تنقیه و بعضی از ادویه و ... »

- ۱۸۷ فصل اول: در ثبت بیعه‌ای و سیر کردن بر آن و بیان شدت ابتلای مؤمنان
 ۱۹۰ فصل دوم: در فحاشیه و آب حبخت
 ۱۹۴ فصل سوم: در بیان اثواب تداش که از این‌ها (اع) وارد شده است و بیان جواز رجوع به اطباء
 ۱۹۸ فصل چهارم: در معالجه انواع تداش
 ۲۰۳ فصل پنجم: در ادعیه‌ی جامعه و اذکارهای مردم تافق
 ۲۰۸ فصل ششم: در معالجه دردسر و شفیعه و زکاء صحن و اختلال دماغ و تصرف جن
 ۲۱۰ فصل هفتم: در معالجه سایر امراض و دردسر و ...
 ۲۱۶ فصل هشتم: در معالجه خنازیر و قروح و جروح و ثالول و شلل و ...
 ۲۲۰ فصل نهم: در معالجه امراض اندرورونی و قولنج و بیماری‌ها و آدرن معد و سرفه
 ۲۲۵ فصل دهم: در معالجه اوجاع مفاصل و فالج و بواسیر و ایمان مانه و سایر امراض
 ۲۲۹ فصل یازدهم: در بیان قلیلی از تعویذات برای دفع سحر و سمعه و دخان سایر بیمارها
 ۲۳۵ فصل دوازدهم: در قواید تربیت شریف حضرت امام حسین علیه السلام و خواصی بعض از ...

□

« باب دهم: در آداب معاشرت با مردم و حقوق اصناف ایشان »

- ۲۴۱ فصل اول: در بیان حقوق خویشان و غلامان و کنیزان
 ۲۴۴ فصل دوم: در حقوق همسایگان و یتیمان و عشیره و قبیله
 ۲۴۸ فصل سوم: در حقوق صداقت و اخوت
 ۲۵۱ فصل چهارم: در بیان حقوق مؤمنان بر یکدیگر و حسن معاشرت با خلق
 ۲۵۳ فصل پنجم: در قضای حاجت مؤمنان و سعی نمودن در کارهای ایشان و ...
 ۲۵۹ فصل ششم: در دیدن مؤمنان و عیادت بیماران ایشان
 ۲۶۲ فصل هفتم: در اطعام مؤمنان و آب دادن ایشان و جامه پوشانیدن و ...
 ۲۶۳ فصل هشتم: در حقوق فقیران و ضعیفان و مظلومان و پیران و اصحاب و ...

- ۲۷۱ فصل نهم: در رعایت حقوق مؤمنان در غیبت ایشان
 ۲۷۵ فصل دهم: در آداب معاشرت ظالمان و قلیلی از احوال ایشان
 ۲۸۱ فصل یازدهم: در آداب معاشرت با کافران و مخالفان
 ۲۸۲ فصل دوازدهم: در بیان حقوق مردگان بر زندگان

﴿وَ بَابُ يَازِدِهِمْ: در آداب مجالس از سلام و مصافحه و معانقه و...﴾

- ۲۹۳ فصل اول: در فضیلت سلام و آداب آن
 ۲۹۶ فصل دوم: در فضیلت مصافحه یعنی دست یکدیگر را گرفتن، و معانقه یعنی...
 ۲۹۹ فصل سوم: در آداب نشستن در مجالس
 ۳۰۱ فصل چهارم: در آداب روابط صاحب خانه با کسی که به خانه او می‌آید
 ۳۰۲ فصل پنجم: در بیان مجالسی که در آن جا داخل شدن رواست و جماعتی که همنشینی و...
 ۳۰۶ فصل ششم: در آداب خوش و آرزو و آپ دهان انداشتن
 ۳۰۸ فصل هفتم: در بیان مراح کردن و خندیدن و سرگوشی کردن و آداب صحبت داشتن و...
 ۳۱۰ فصل هشتم: در سایر آدب مجالس و حقوق اصحاب مجالس بر یکدیگر
 ۳۱۲ فصل نهم: در فضیلت سفر خدا در مجالس کردن
 ۳۱۳ فصل دهم: در فضیلت ذکر حضرت سور خدا و آنها: در مجالس و...
 ۳۱۶ فصل یازدهم: در مشورت کردن با برادران آدب آن
 ۳۱۷ فصل دوازدهم: در آداب نامه نوش

﴿وَ بَابُ دَوَازِدِهِمْ: در آداب خانه داخل شد و بیرون رفتن﴾

- ۳۱۹ فصل اول: در کشادگی خانه
 ۳۲۰ فصل دوم: در مذمت تکلف بسیار در خانه کردن و بسیار بنشستن
 ۳۲۲ فصل سوم: در نقاشی کردن و تصویر کشیدن و صورت صاحب راه را در لاساختن که...
 ۳۲۳ فصل چهارم: در آداب فرش خانه
 ۳۲۴ فصل پنجم: در آداب عبادت کردن در خانه
 ۳۲۵ فصل ششم: در نگاه داشتن حیوانات در خانه خصوصاً کبوتر و خروس
 ۳۲۷ فصل هفتم: در نگاه داشتن گوسفند و بز در خانه
 ۳۲۸ فصل هشتم: در بیان احوال سایر طیور و ذکر بعضی از حیوانات که...
 ۳۲۹ فصل نهم: در منع از نگاه داشتن سگ در خانه
 ۳۳۴ فصل دهم: در آداب چراغ افروختن و خانه خریدن
 ۳۳۵ فصل یازدهم: در بیان سایر آدب خانه
 ۳۳۷ فصل دوازدهم: در آداب خانه داخل شدن و بیرون رفتن

﴿وَ بَابُ سَيِّدِهِمْ: در آداب پیاده رفتن و سوار شدن و بازار رفتن و تجارت و...﴾

- ۳۴۱ فصل اول: در سوار شدن اسب و استر و الاغ و انواع هریک

- فصل دوم: در آداب نگاه داشتن و رعایت حقوق چهارپایان
 فصل سوم: در آداب زین و لجام
 فصل چهارم: در ادعیه و آداب سواری
 فصل پنجم: در آداب پیاده رفتن
 فصل ششم: در نگاه داشتن شتر و کاو و گوسفند
 فصل هفتم: در آداب خریدن و نگاه داشتن حیوانات
 فصل هشتم: در بیان مجمل احوال و اقسام حیوانات
 فصل نهم: در فضیلت تجارت کردن و طلب حلال نمودن
 فصل دهم: در بیان آداب تجارت
 فصل یازدهم: در فضیلت زراعت کردن و درخت کشتن
 فصل دوازدهم: در زراعت کردن و درخت کشتن

﴿ باب چهارم: در آداب سفر ﴾

- فصل اول: در بیان غرفه، ثیاب و بد، ایام و ساعات نیک و بد از برای سفر
 فصل دوم: در دفع نکس، مسای سرمه، تصدق و دعا
 فصل سوم: در آداب غسل، ازرو و اسرفت بیرون رفتن
 فصل چهارم: در سایر آداب بیرون رفته و بین چیزی چند که باید با خود بردن
 فصل پنجم: در آداب توشه برداشتن در روز و آدم صرفة کردن آن
 فصل ششم: در رفیق با خود بردن در سفر، آداب معابر و ایشان
 فصل هفتم: در بیان سایر آداب سفر
 فصل هشتم: در آداب راه رفتن و فروود آمدن
 فصل نهم: در بیان دعاهایی که در راه و منازل باید حواند
 فصل دهم: در آداب سفر دریا و گذشتان از پلها
 فصل یازدهم: در آداب مشایعت و استقبال مسافر و آداب برگشتن
 فصل دوازدهم: در آداب اسب تاختن و تیر انداختن

﴿ خاتمه: در بیان بعضی از آداب متفرقه و فواید نافعه ﴾

﴿ مکالمات حُسْنیه: در مجلس هارون الرّشید با علمای مخالفین

بسم الله الرحمن الرحيم

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي حَلَى أَنْبَاتَهُ الْمُرْسَلِينَ بِأَخْسَنِ حَلَيَةِ الْمُتَّقِينَ؛ وَبَعَثَ نُخْبَةً أَصْفَيَاَنَّهُ مُحَمَّداً صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لِتَشْهِيمِ مَكَارِمِ أَخْلَاقِ الْمُؤْمِنِينَ؛ وَأَكْتَلَ فِي أَوْصِيائِهِ الْمُتَّخِبِينَ أَفْطَلَ حِضَالِ النَّبِيِّينَ؛ فَصَلَوَاتُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ عَدَدُ اِنْفَاسِ الْمُسَبِّحِينَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ؛ وَلَغْنَةُ اللّٰهِ عَلَى أَعْدَائِهِمْ مِلَّا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَينَ.

اما باب اول من گند تراب اقدام مؤمنین و خادم طلیبه علوم ائمه طاهرين محمد باقرین محمد تقی حقه الله مع مزايه الطهرين صلوات الله عليهم اجمعین که چون عدمه امتیاز بني نوع انسان ای ایرانع حیوان؛ تخلق به اخلاق حسنة و تزئن به آداب مستحسننه است و به مقتضای حرویث بربیف این صلوات الله عليه و آله که: **بِعَثْتُ لِأَنْتَمْ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ؛** تمامی آداب پسندیده و **بِعَيْعِ أَخْلَاتِهِ** در کتاب عین الحیوه بیان شده بود؛ جمعی از سالکان مسالک سعادت و ناهحان ملهمه تابعه اهل بیت رسالت علیهم السلام از این ذره حقیر التماض نمودند که رساله‌ای در میان محاسن آداب که از طریقه مستقیمه ائمه طاهرين صلوات الله عليهم به اسانید معتبره باین فصل البصاعده رسیده باشد؛ بر وجه اختصار تحریر نماید و به جهت عموم نفع؛ نسبت به اهل این دیوار؛ مضافین اخبار را در لباس لغت فارسی قریب الفهم به جلوه درآورد. لهذا با ضيق مجال و کثافت این رعایت حقوق اخوت ایمانی را لازم دانسته و از مقتضای حدیث الدال علی الغیر کفاره ای ایسا و مگردیده اجابت ملتمنس ایشان نموده و بر چهارده باب و خاتمه مرتب گردانید.

باب اول در آداب لباس پوشیدن.

باب دوم در آداب حلی و زیور پوشیدن و سرمه کشیدن و در اینه اطرافه دن و خضاب تمودن.

باب سوم در آداب خوردن و آشامیدن.

باب چهارم در فضیلت تزویج و آداب مجامعت و معاشرت زنان و کیفیت تربیت فرزندان و معاشرت ایشان.

باب پنجم در آداب مسوک نمودن و ناخن و شارب گرفتن و سر تراشیدن و شانه نمودن و

امثال اینها.

- باب ششم در آداب بوی خوش استعمال نمودن و گل خوش بوبیدن و روغن مالیدن.
- باب هفتم در آداب حمام رفتن و دارو کشیدن و امثال آن.
- باب هشتم در آداب خواب رفتن و بیدار شدن و بیت الخلا رفتن.
- باب نهم در آداب حجامت و تنقیه و ذکر بعضی از ادعیه و احراز و خواص بعضی از ادویه و معالجه بعضی از امراض.
- باب دهم در آداب معاشرت مؤمنان و حقوق و اصناف ایشان.
- باب یازدهم در آداب مجالس و سلام و عطسه و مصافحه و معانقه و امثال اینها.
- باب واژدهم در آداب خانه داخل شدن و بیرون رفتن.
- باب سیزدهم در آداب بوار شدن و راه رفتن و بازار رفتن و تجارت و زراعت نمودن و چهار پایان نگاه نهتن.
- باب چهاردهم در آداب برتر نمودن.
- خاتمه در بیان بعضی از فواید مذکوه هر یک از ابواب را بردوازده فصل مشتمل ساخت و به کتاب حلیة المتقین مسمی داد. مأمور از ناظران در این رساله شافیه و عاملان به این عجاله وافیه آن که این مجرم خطای عذر دعای مغفرت و استدعای رحمت یاد نمایند و بر خطای لفظ و معنی؛ این معروف به عجز تصور را مؤاخذه ننمایند والله الموفق والمعین.